

7. «Державне фінансування партій пропонують зменшити на 45 млн. у 2024 році». Офіційний сайт Руху «Чесно». URL: <https://www.chesno.org/post/5726/> (дата звернення: 29.10.2023).

8. Закон України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного фінансування та контролю за діяльністю політичних партій / Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3337-20#Text> (дата звернення 29.10.2023).

9. НАЗК відкриває Реєстр звітності політ партій POLITDATA. Офіційний портал Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/nazk-vidkryvaye-reyestr-zvitnosti-politpartij-politdata/> (дата звернення: 29.10.2023).

Abstract. Theses analyze the financing of political parties from the state budget of Ukraine, consider the amount of expenses for the activities of political parties, compare their size with previous years, and also describe the reporting procedure of political parties for the use of state funds under the conditions of the legal regime of martial law in Ukraine.

Key words: state financing, state budget, political party, reporting, analysis, statutory activity, legal regime of martial law.

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ В КОНТЕКСТІ ПЕРЕСПЕКТИВИ

КОРЕНЮК Петро,

д-р екон. наук, професор, професор кафедри менеджменту, Дніпровський державний технічний університет, м. Дніпро, Україна

УСИКОВА Олена,

д-р екон. наук, професорка, професорка кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

Анотація: Незважаючи на те, що Україна не використовує повною мірою свої можливості, вона має великий потенціал для зростання зовнішньої торгівлі, зокрема в таких секторах, як промисловість і сільське господарство. Збільшення експорту електроенергії з України до ЄС сприятиме зростанню енергетичного сектору країни та дасть шанс частково замінити російський газ, який зараз використовує ЄС для виробництва електроенергії. Зміцнення торговельних зв'язків з ЄС, свідчить про прискорення євроінтеграційного руху України зокрема і у сфері зовнішньої торгівлі.

Ключові слова: зовнішня, торгівля, ринок, експорт, потенціал

Сьогодні Україна перебуває у складній економічній ситуації через світову фінансову кризу та загострення військово-політичного конфлікту на сході, що створює низку проблем для зростання міжнародної торгівлі. Дослідження зростання міжнародної торгівлі України є життєво важливим, оскільки це

дозволить країні зміцнити свою економіку та створить можливість покращення добробуту населення через доступ до нових ринків і міжнародної торгівлі.

Проблеми та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі ґрунтовно досліджені в працях вітчизняних вчених, таких як Г. Я. Глуха [3], В. Далик [1], О. Єлісеєнко [2], С. В. Кузьмінов [3], Д. В. Люлінцев [6], А. А. Мазаракі [4], А. Т. Мельник [4], Платонова І. О. [5], Г. Скобелева [2], Скрипник Н. Є. [6], Ус І. В. [7], А. О. Черняєва [8], О. В. Ярмач [8] та інші. Але, незважаючи на велику кількість досліджень, досі залишається відкритим питання перспективи ефективного розвитку зовнішньої торгівлі за сучасних умов.

Однією з основних засад довгострокового зростання торгівлі нашої країни із закордонними партнерами є зовнішньоекономічна діяльність. Їхні взаємовідносини є надзвичайно важливими як всередині України, так і за її межами. Одним із головних викликів, з якими зіткнулася Україна після проголошення незалежності, було потенційне формування нового торговельного режиму та її подальша інтеграція у світову економіку. Імпорт і експорт товарів і послуг, які є її об'єктами, є основною метою зовнішньої торгівлі, яка відіграє особливу роль в економічному розвитку країни в сучасних умовах. Крім того, що зовнішня торгівля надає вітчизняним виробникам можливість представити свої товари на міжнародному рівні, вона сприяє їх розвитку в обраних галузях.

Слід зазначити, що Україна має великий потенціал для зростання міжнародної торгівлі, зокрема в таких секторах, як промисловість і сільське господарство, але не використовує ці можливості в повній мірі. Український експорт суттєво стримується низкою ендогенних та екзогенних факторів, зокрема низкою конкурентоспроможністю вітчизняної промислової продукції та використанням застарілої техніки та технологій; штучне стримування курсу гривні в рамках «валютного коридору», що зменшує можливості використання курсового чинника для стимулювання експорту; недостатній розвиток національних систем забезпечення якості та сертифікації експортної продукції; більшості українських власників бізнесу не вистачає спеціальної підготовки та

досвіду у сфері експорту товарів, а також вони недостатньо концентрують свої зусилля на міжнародних ринках; збереження аспектів дискримінації експортерів з України за кордоном, застосування торговельних обмежень, особливо картельних угод, для витіснення конкурентів або утримання України від прибуткових ринків; Україна має низький світовий рейтинг надійності для інвестицій та позик, що зменшує ймовірність розвитку експортного потенціалу країни за рахунок використання зовнішнього фінансування.

FAO [1] повідомляє, що протягом останніх п'яти місяців ціни на світовому ринку зерна та продовольства знижувалися через позитивні прогнози щодо виробництва пшениці та відновлення експорту з українських чорноморських портів. Також негативно впливає на світові ціни зниження попиту та збільшення пропозиції ріпакової олії, соняшникової олії з України та пальмової олії з Південно-Східної Азії на світовому ринку. Зниження попиту з боку імпортерів вершкового масла та сухого молока та збільшення пропозиції молочних продуктів із Нової Зеландії з початком нового сезону виробництва молока є основними факторами, що спонукають до зниження цін на ринку молочних товарів. Загальна ціна на м'ясо знизилася через скорочення закупівель імпортерів і збільшення поставок на експорт яловичини, баранини та птиці. Підвищення використання цукрової тростини для виробництва цукру, зниження цін на етанол у Бразилії та збільшення граничного обсягу експорту цукру з Індії, були основними факторами що спричинило падіння світових цін на цукор. Через падіння попиту в промисловості та будівельному секторі на чорні метали та вироби з них відбулося загальне скорочення виробництва металопродукції на світовому ринку. Однак європейські підприємства також розглядають сталевий прокат із Південно-Східної Азії як альтернативу турецькій продукції, ціни на яку швидко зростають через витрати на енергоносії. Порівняно з показниками за I півріччя 2022 року товарна структура імпорту та експорту фактично залишилася незмінною. Продовольча та сільськогосподарська продукція становить 45% від загального обсягу експорту, потім йдуть метали та вироби з них (17%), машини, обладнання та транспорт

(10,5%), мінеральні продукти (10%). У попередні роки ці категорії домінували в експорті. Основними категоріями імпорту були транспорт, машини та обладнання (28% від загального обсягу імпорту), паливно-енергетичні товари (25%), продукція хімічної промисловості (18%), харчова та сільськогосподарська продукція (11%).

У липні цього року спостерігалось зростання імпорту енергоресурсів та експорту зерна порівняно з червнем, що є примітним, враховуючи постійні зусилля України подолати дефіцит палива та пошук альтернативних логістичних маршрутів для експорту сільськогосподарської продукції. Крім того, експорт електроенергії з України до ЄС зріс у липні, що пришвидшить процес заміни російського газу, яким ЄС зараз користується для виробництва електроенергії. Можна зробити висновок про від'ємне експортно-імпортне сальдо, оскільки імпортні операції переважають над експортними. Держава запроваджує споживацьку політику. Іншими словами, основний недолік полягає в тому, що ми замість того, щоб нарощувати власне виробництво, купуємо у партнерів те, чого не вистачає. Підприємства в Україні просто не виробляють достатньо широкий асортимент продукції у достатньо великих кількостях, щоб зацікавити іноземних клієнтів. Крім того, слід зазначити, що вітчизняні споживачі все частіше купують імпорт, щоб захистити свої майбутні заощадження від інфляції. Це суперечливий фактор, який впливає на формування імпорту з України.

Незважаючи на падіння міжнародної торгівлі, важливо пам'ятати, що частка країн ЄС в експорті та імпорті у 2015 році зросла відповідно до 37,1% та 43,7% порівняно з 31,5% та 38,7% у 2014 році. Це надає можливості для встановлення та зміцнення довгострокових партнерських відносин з європейськими державами. Економічне зростання та зростання ВВП стало можливим завдяки розширенню експортного потенціалу України. Слід зазначити, що експорт чорних металів займає лідируюче місце за результатами дослідження товарної структури експорту.

Проведене дослідження стану зовнішньої торгівлі, свідчить про падіння експорту та погіршення його структури, від'ємне зростання дефіциту зовнішньоторговельного балансу. Це призводить до зниження внутрішнього виробництва та збільшення залежності країни від імпорту. Основними причинами негативної динаміки торгівлі є наслідки війни проти України, високий рівень інфляції як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях, стан зовнішніх ринків товарів, які є основою українського експорту та імпорту. Збільшення імпорту енергоносіїв та експорту зерна в липні поточного року порівняно з червнем стало можливим завдяки тривалим зусиллям України подолати дефіцит палива та знайти інші логістичні шляхи для експорту сільськогосподарської продукції. Збільшення експорту електроенергії з України до ЄС сприятиме процвітанню енергетичного сектору країни та дасть шанс частково замінити російський газ, який зараз використовує ЄС для виробництва електроенергії. Зміцнення торговельних зв'язків з ЄС, зокрема наближення частки товарообігу України, що припадає на ЄС, до частки окремих країн ЄС (Польща, Болгарія, Литва, Естонія) у їхній торгівлі всередині єврозони, свідчать про прискорення євроінтеграційного руху України у сфері зовнішньої торгівлі. Для покращення своїх позицій на міжнародних ринках Україна потребує створення системи національних пріоритетів у торгівлі та державного регулювання ефективності їх дотримання.

Список використаної літератури

1. Далик В. Зовнішня торгівля України: реалії та перспективи розвитку В. Далик / Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2016. – Вип. 7. – Ч. 1. – С. 110–113.
2. Єлісеєнко О. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України / О. Єлісеєнко, Г. Скобелева // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2014. – № 4. – С. 9–12.
3. С. В. Кузьмінов, Г. Я. Глуха Роль експорту як фактора економічного зростання в умовах глобалізації. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=2726&i=0>.
4. А. А. Мазаракі. Сучасні тенденції та чинники розвитку зовнішньої торгівлі України / А. Мазаракі, Т. Мельник // Вісник КНТЕУ. – 2011. – № 2. – С. 5–14.

5. І. О. Платонова Експорт як чинник економічного зростання України в умовах міжнародної інтеграції. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. Вип. 24. Ч. 3. С. 37-41

6. Н. Є. Скрипник, Д. В. Люлінцев Вплив глобальних процесів на формування динаміки та розвиток міжнародної торгівлі. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. Вип. 6 (23). С. 3-8.

7. І. В. Ус Тенденції зовнішньої торгівлі товарами України за підсумками 2021 року. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/tendentsiyi-zovnishnoyi-torhivli-tovaramy-ukrayiny-za>.

8. О. В. Ярмак, А. О. Черняєва Сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі та глобалізації. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 43. С. 35-38.

ОГЛЯД ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У СВІТІ

ЛУГОВА Ольга,
канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

Анотація: Розглянуто використання Міжнародних стандартів фінансової звітності 168 профільованих юрисдикцій у розрізі регіонів світу за даними офіційного сайту Фонду МСФЗ.

Ключові слова: моделі облікових систем, Міжнародні стандарти фінансової звітності, Фонд МСФЗ, лістингові компанії, юрисдикції

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) забезпечують прозорість, підзвітність та економічну ефективність фінансовим ринкам по всьому світу. Діяльність Фонду МСФЗ (IFRS Foundation) слугує суспільним інтересам, оскільки сприяє підвищенню довіри, зростанню довгострокової фінансової стабільності у світовій економіці. Фонд МСФЗ розробляє і підтримує профілі, що описують застосування МСФЗ в окремих юрисдикціях. На вебсторінці для кожної юрисдикції є зведена таблиця, що показує ступінь упровадження стандартів фінансової звітності у цій юрисдикції. З метою оцінки прогресу у глобальному прийнятті Міжнародних стандартів фінансової звітності, Фонд МСФЗ відстежує застосування цих стандартів у кожній юрисдикції, оновлення проводяться на постійній основі.

За даними офіційного сайту Фонду МСФЗ [1] профілі заповнено для 168